

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Neročnino prejema opravništvo administracija in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem vrgo hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Za cesarja Ferdinanda

je kardinal Schwarzenberg v soboto imel slovesno črno mašo, pri kateri so bili nazoči skoro vsi plemenitniki česki, škofje domači in nadškof levovski Sembratovič, državni in deželni uradniki itd. V nedeljo se je truplo iz Prage prepeljalo na Dunaj. Slovesnost v Pragi se je pričela ob 1/2 10. ure dopoldne ter vršila se po dvornih o smrti cesarja odločenih obredih. Vojaštvo, ki se spreveda ni vdeležilo, meščanska straža pa vsa društva praška in druga so po ulicah, skoz ktere so truplo peljali, stali v vrstah. Kardinal Schwarzenberg je v cerkvi blagoslovil truplo, katero so potem peljali na kolodvor. Najprvo je šel oddelek konjikov, za njimi več vozov z dvorniki, dvema adjutantoma ranjega cesarja pa z najvišjim njegovim kamernikom, grofom Pergenom. Za njimi šli so peš dvorni strežaji, za temi peljalo je 6 konj voz, na katerem je bila srebrna pušica s srcem, pa posoda z drobovjem, in naposled peljalo je 6 konj še truplo ranjega cesarja. Ob straneh svetili so blagničji in vstric njih so šli dvorni stražniki avstrijski pa ogerski in deputacija 4. dragonskega regimenta. Za vozom šel je zopet oddelek konjikov. Po ulicah gorele so plinove svetilnice, na kolodvoru pa je stala častna kompanija in so čakali razni vojaški, civilni in dvorni uradniki. Trugo so položili v črno pregrnjen železniški voz; okoli truge je gorelo 12 voščenen sveč, pri znožju pa je stal klečalnik za duhovna, ki je truplo spremljal. Vlak je skoz Brn odrinil proti Dunaju, kamor je ob 11. uri pred polnočjo došel. V Pragi se je slovesnosti vdeležilo brezštevilno ljudstva tudi z dežele, zlasti je bilo z raznih toplic tje prišlo mnogo tujcev, ki so se hoteli vdeležiti

pogreba. Kardinal Schwarzenberg je ravno po deželi birmoval, ko je zvedel smrt cesarjevo, poklical je telegrafično posvečenega škofa Pruha, da je dalje birmoval, on pa se je vrnil nazaj v Prago, da je vodil mrtvaški spreved. Marija Ana Karolina, vdova cesarja Ferdinanda in hči Viktorja Emanuela I., kralja sardinskega, se bode neki preselila na Laško in stanovala v Strai. Od vseh krajev zlasti od vnanjih dvorov je najvišjemu njenemu kamerništvu došlo brezštevilna telegramov, v katerih ji poročajo svoje sočutje za britko zgubo, ki jo je zadela. Praško mestno svetovalstvo ji je 1. t. m. po svojem županu in posebni deputaciji izročilo milovalno adreso, kar je storil tudi deželni odbor. Dalje je mestni svet sklenil, da naj se do pogreba vsaki dan po vseh cerkvah mestnega patronata od 12—2. ure popoldne pa od 6—8. ure zvečer z vsemi zvonovi zvoni in da se vsi mestni odborniki pogreba vdeležé. Tudi so sklenili povabiti društva in vse prebivalstvo, da naj obilno pridejo k pogrebu. Poseben odbor ima skrbeti, da se vse to izvrši.

„Liberalno“ obrekovanje.

I.

Najpoglavitejši pripomoček, s katerim liberalci svoje cerkvi sovražne namene skušajo doseči, je laž pa obrekovanje. Lansko leto je po časnikih veliko hrupa delala neka papeževa bula, dokler se ni zvedelo, da vse je bilo le sleparija liberalnih listov, ki so bili omenjeno bulo skovali. Ravno sedaj po teh umazanih listih zopet vrši o neki drugi papeževi buli, češ, da potuho daje tolovajem, tatovom, morilcem, požigalcem itd. in da je največ kriva hudodelstev, ki se gode v Siciliji.

Povod k tej nesramni pisavi liberalnih nemških listov, za katerimi se ve da tudi „Ljubljanski Tagblatt“ ne sme zaostati, dal je poslanec T a j a n i, ki je v laški zbornici o omenjeni buli rekel: „Rimska kurija je bila vsim siciljskim spovednikom dala oblast pogoditi se s tistimi, ki kakoršno koli bodi hudodelstvo doprineso. Ta pogodba izvršila se je zmerom z denarji. Prišel je tat ter rekel: 1000 frankov sem ukradel; potrosil sem jih in jih ne morem vrniti. To nič ne dé, odgovoril je spovednik; nekaj si menda za cerkev vendar le prihranil. Storila se je tedaj neka pogodba, po kateri je rimska kurija dovolila dati mu odvezo. Za vsako hudodelstvo je bila svota že določena. Morilec je za 10 unc (127 frankov) dobil odvezo; če je bil umorjenec Prus, plačati je moral nekaj več. Ravno tako, prav T a j a n i, delajo morilci s svojimi žrtvami. Kdor jim pride v roke, mu reko: Moremo te umoriti, pa plačaj nam toliko in toliko, pa te izpustimo.“

Tako je govoril liberalni Tajani v laškem zboru, in ker je Tajani tako govoril, mora res biti, saj je liberallec, in liberalcu vse verjame. Da bi pa ljudje te bedarije še ložej verjeli, sklicujejo se liberalni listi na papežev list „Osservatore Romano“, češ, da po nekem dopisu „Voss. Ztg.“ ta list omenjene bule ne taji in jo še celo zagovarja.

„Tagblatt“ naj se tako zelo ne huduje; naš namen ni omenjene bule utajiti, dokazati pa mu hočemo, da prusaški listi, po katerih je on to reč posnel, so tako krivo tolmačili in zvijali to bulo, da se od prave loči kakor noč in dan.

Prvi dokaz, kako trapasto in nepremišljeno liberalci o tej buli pišejo, najdemo že v gori navedenem dopisu „Voss. Ztg.“, na kterege se „Nord. Allg. Ztg.“ sklicuje. Dopisnik v za-

O odstopu cesarja Ferdinanda in njegovem bivanju v Pragi.

Iz prejšnje zgodovine habsburške je znan le en slučaj, da se je vladar prostovoljno odpovedal vladanju. Bil je to Karol V., v čegar cesarstvu ni solnce nikdar zašlo. Ta je 25. oktobra 1555 v Bruselji na Nizozemskem odložil butaro vladanja, katero je 39 let nosil. Dolga vrsta let posebno, če se premisli, da so bili takrat časi nemirni in je vladar vendar-le spravil cesarstvo do vrhunca slave.

Izmed rodovine habsburške je edini ravnokar umrl cesar Ferdinand v tem posnemal svojega pradeda Karola V., da je dolgo pred smrtjo položil vladarsko žeslo v roke družega. Ali on ni imel tega žesla tako dolgo v rokah, ko njegov praded; kajti prišel je na prestol že v moški starosti in bil na njem primerno le malo časa. Karolu V. je bil povod odstopa starost in pa telesno in duševno oslabiljenje po toliko letih težavnega vladanja, Ferdinanda

pa je napeljala k temu bolehnost života, pa tudi viharni časi 1848. leta. Tudi ni dvoma, da je Dunaj s svojo nevhvaležnostjo k temu veliko pripomogel. Od 15. marca 1848, ko ga je mesto slovesno in navdušeno sprejelo, do 14. oktobra istega leta, ko je po britkih skušnjah na duhu in telesu še bolj potrtr moral z žalostnim spremstvom iti za obzidje olomuško, koliko je pretrpel v prvi vrsti po Dunajčanih!

„Želja odložiti butaro vladanja“ — piše Helfert — „pretežko za njegove onemogle moči, vzbudila se mu je že v pričetku nemirnosti. Ko je maja meseca našel zavetje v sredi svojih vrlih Tirolcev, grozna bila mu je misel, da bi moral v razburjeni Dunaj vrniti se. Dvakrat je bilo, ker so iz Dunaja nadlegovali ga, da naj pride, vse za odpotovanje pripravljeno, pa cesar se je odločno branil in tako se je zopet vse razdrlo. Še celo v Olomucu ni bilo zaželjenega miru za-nj. Sporočila iz Dunaja, strah med odločilnimi zadnjimi dnevi oktobra in prvimi dnevi novembra, ostrost, ktera je morala nastopiti potem, ko je bilo puntarsko mesto

vkroteno, od vsih krajev dohajajoče deputacije, katerih sporočila, opominjevanja in prošnje so mehkeemu srcu njegovemu vedno nove rane sekale, katerih pa vendar ni mogel vslišati, — vse to ga je trpinčilo, bil je vedno vznemirjen.“

Ko je vsled tega 2. decembra 1848 v Olomucu pred zbranimi udi cesarske rodovine, ministri in drugimi višjimi osobami in dostojniki bral odpovedno pismo, ni ga bilo očesa brez solz, vsako srce bilo je ginjeno. Z mirnim smehljanjem je blagoslovil pred njim klečečega in iz njegovih rok cesarko oblast sprejemajočega mladega naslednika ter šel oddahnuvši se iz pomenljivega zbora.

Ferdinand I. je vladal 13 let in 9 mesecev. Mnogo se je v tem času zgodilo, pa vse, kar se je zgodilo, pričalo je glasno o njegovi milosrčnosti, enaki od začetka do konca; ostro postopati ali kaj odbiti, bil je nezmožen, marveč prizadeval si je vstrezati vsem željam narodov svojih. Prvo delo vladanja njegovega je bilo obširno pomiloščenje, zadnji čin pa osvobodjenje tiskarstva, dovoljenje narodnih

četku poroča, da zbornica laška je še le po po poslancu Tajani-u zvedela o tej buli, dasi je že silno stara. Dalje pravi, da Tajani je bilo zaznamoval kot najbolj škodljivo orodje, ki je strašansko v Siciliji pospeševalo hudodelstva. Pa kako se to strinja s trditvijo, da se za to bulo, dasi je bila zmerom veljavna, v liberalni Italiji nihče ni zmenil in da je še le Tajani javno pozornost nanjo obrnil. Ali mar ni že to dostojen dokaz, da zapopadek te bule ne more biti tako strašansko kakor trdi Tajani, ker se toliko časa še celobena liberalna duša nad njo ni spodtikala?

Dopisnik „Voss. Ztg.“ trdi, da bula je še le po naznanilu Tajanovem prišla na dan, obenem pa piše: „Nerazumljivo je, da je vlada skoz devet let mirno pustila razširjati to socialistično rogovilno pismo, zlasti ker je bilo mnogo krivo palermskega upora l. 1866. Odstitihmal se vsako leto vradno izdala bula, katero škofovi poslanci brezstrašno raznašajo po otoku in nikomur ne pride na misel reč prikrivati. V avtentični obliki se bula po vsakoletni izdatvi pred cerkvenimi vratmi oklicuje in druhalo ima za čarobni lek, za amulet. Ni je kajže po vsej Siciliji, kjer bi vsaj ene ne imeli. Ni tedaj čuda, da taka načela po fevdalni in kmetijski nadlogi poživinečno ljudstvo spodbadajo k neverjetnim rečem.“

Kje je dopisnik imel možgani, da v svojem poročilu tako strašansko sam svoje besede podira, jin kje ih morajo imeti liberalni listi, da brez premislika njegove besede ponatiskujejo! Sklicujejo se sicer z dopisnikom vred na papežev list „Osservatore Romano“, češ, da te bule ni tajil marveč še zagovarjal njeno korist. A po „Osservatore Romano“ je zapopadek te bule ves drugačen. Ta list namreč piše:

Glejmo, kaj pravi „Osservatore“:

„Le najveća nevednost ali silna hudovoljnost more v očitnem zboru govoriti kakor je govoril poslanec Tajani, nekdanji kraljevi namestnik v Siciliji, v seji 11. rožnika, da je sambral papeževo pismo, katero imenuje „Bolla de composizione“, s katerim je spovednikom dana oblast odvezovati za denar svoje spovedance vsakoršnega hudodelstva. Kakor obrekuje Tajani, bi se po tem pismu vsaka tatvina, vsak rop, vsak požig, vsak umor spravil in odvezal z darom, ki se cerkvi podari, dasi tudi straž, in — kar je razveselilo posebno slovanske narode — pripoznanje njihove narodne enakopravnosti. Med prvim in zadnjim činom je bilo: Skrajšanje vojne službe in omejenje telesnega kaznovanja vojakov, zidanje prve železnice cesarstva, prvo napeljanje električnega telegrafa, osnivanje akademije znanosti; vse to je dokaz, da je vladanje njegovo, dasiravno je čas od 2. marca 1835 do 13. marca 1848 mirno in tiho preteklo, vendar bilo blagoslovo, polno vseskozi koristnih činov.“

Za Dunaj je bil skonca posebno vnet, a kako mu je povračalo mesto to ljubezen? Helfert piše: „Dvakrat je moral pred telesno nevarnostjo pobegniti iz gradú svojih pradedov ter iskati varnosti in zavetja v gorah tirolskih, slednjič celó za obzidjem trdnjave.“

Dunaj še dandanes ni popustil svoje navade, da hoče kaj s silo doseči; dóbi Hohenwartova in Belkredijeva ste nam dokaz tega.

Novica o odstopu cesarja je bila povsod enako žalostna, vse dežele avstrijske so britko

premoženju drugih na škodo. To obrekovanje naj bi cerkev odgovorno in krivo storilo strašnega zločinstva v Siciliji.

Od Tajanja in vseh drugih cerkvenih sovražnikov tirjamo, da naj razglasé besede imenovanega pisma, ki ne more drugo biti, kakor pismo: „Bolla della Crociata“, ki je več kakor tri stolet vsemu svetu znano, o katerem je brez števila veliko duhovnih pisavcev pisalo, in katero se v tisučerih iztisih natisnjeno nahaja pri vseh vtistih krajih, kjer je imelo veljavo, namreč v deželah, ktere so bile nekdanj (kakor Sicilija) v oblasti španjskega kralja. To pismo, ki govori o povrnitvi (de componenda), je temu, kar je Tajani v svojem sovraštvu zoper cerkev in resnico govoril, ravno nasprotno; ker pismo prav razločno določuje, da je velikemu oskrbniku dana oblast sprejeti namestilo (compositio) ali drugo zadostenje za krivično pridobljeno blago, za nepravilno ali ugrabljeno posestvo, pa le tadaj kadar se lastnik ne more dobiti. Iz tega izhaja, da je tudi po veljavnem namestitlu dolžnik, kakor hitro pozneje izvé za pravega lastnika, v vesti zavezan, tega popolno odškodovati. Zakaj s pismom „de Componenda“ papež nočejo nikakor pravíc družih žaliti, ko milost skazujejo v tem dogodku, ko se lastnik ne more dobiti. In zares ve vsak katoliški otrok, da je k odvezi od tatvine neogibno potrebna povrnitev, in če se ne vé, komu je povrniti, cerkev dovoli odvezo le pod to pogojo, da poškodovanec dotični znesek daruje v dobrotne namene.

Kje je tedaj Tajani dobil spodbudo k odvezovanju od tatvine, ropa itd.? Gotovo nikjer drugej, kakor v svojem sovraštvu do cerkve, ki ga je spodbodilo cerkev s hrupom napasti v upatji, da je vsaj pregovor hudobnih potrdil: „Lagaj in obrekuj z vso predrznostjo, nekaj se bo že prijelo!“ Pravi pomen omenjenega pisma to dovolj spričuje.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. julija.

Avstrijske dežele.

• **ministerstvu** Auerspergovem se piše Politiki: „Kogar Bog hoče pogubiti, ga oslepi, ta resnica se hoče nad kabinetom Auerspergovim potrditi. Kakor sem vam telegrafično sporočil, ministerstvo še vedno z Mladočehi zvičajine plete ter namerava še pred

čutili zgubo ljubljene vladarja, bilo je, kakor da bi bila vse zadela enaka nesreča.

Po odstopu svojem si je poiskal kraj, kjer je hotel v miru živeti do smrti. Izbral si je zlato Prago, ker je že prej imel prijazno srce do „svojih zvestih Čehov“. Dunajčane je to britko zadelo, ker so si lahko očitali, da so vladarja iz svojega zidovja pregnali. Tako ima to žlahno srce bivati med Dunajčani še le, ko več ne bije.

Ferdianda ni bilo več nazaj, kar je moral iz Schönbrunn pobegniti; če mu je kdo Dunaj le v misel vzel, je vselej z glavo majal, svojega mirnega bivališča v Pragi ni nikdar mislil zapustiti. Tu mu je bilo vse prav domače, ko je iz Olomuca tje prišel, se je naglo okrepcal; v gradu na Hradčinu pečal se je najraje s profesorji matematike in fizike in najel si godca, ki mu je vsak dan najljubše skladbe igral. Tako je bil mogočni grad do Rudolfa II. sedež kraljev ogerskih in českih, a potem zapuščen, zdaj zopet oživel, pa tudi v mestu je postalo življenje živahnejše. Kjer-

shodom državnega zbora za Česko imenovati nekega Mladočeha za deželnega ministra, pod čigar varstvom bi Mladi v državni zbor šli. Pa naj ministerstvo plete kar hoče, nit se bo kmalo utrgala in Auerspergova ladija se bode nad revizijo colnega in vžitninskega davka med našo in Oggersko razbila. To je tako gotovo, kakor 2 krat 2 štiri. Te dni sem bil v Budapešti in sem zvedel jako zanimivih reči, kterih pa zarad volitev pa zarad obravnave zdaj še ne smem in ne morem objaviti. To pa povem, da se čisto strinjam z budapeškim svojim tovaršem, ki je nedavno rekel: Avstrijska opozicija sme zdaj prilastiti si Schimmerlingov rek: Mi lahko čakamo.“

Nadvojvoda Karol Ludovik

si bode po poročilu dunajskega „Tagblatt“ praški cesarski grad na Hradčinu ivolil za stanovanje. Toda prav za trdno se še to ne ve.

• **Oggerskih** volitvah se do sedaj toliko ve, da združeni liberalci povsodi zmagujejo. Deakovci se sami radi umikajo liberalcem, kar se je najočitnejši pokazalo v baški županiji, kjer imajo Deakovci ogromno večino, pa so v volilni odbor voljeni zgolj privrženci tako imenovane stare tigrske stranke. Deakovci hočejo na ta način doseči, da bode liberalna večina zborova skušala izvršiti Tiszov stari program, ki zahteva temeljit pregled sprave na korist Oggerskej. Če v nekterih krajih vendarle Deakovci kandidirajo, godi se to izvzemši nekatere le zato, da bi se merodajnim krogom prikriilo drzno in zvito ravnanje bivše zborove večine.

Vnanje države.

• **Pruska** „Kreuz-Ztg.“ očita Bismarku pa ministrom Kamhausenu in Delbrücku, da so denarstvo novega nemškega cesarstva s francoskimi milijardami vred izročili judovskiim špekulantom in zlasti znanemu bankirju Bleichröderju, ki ljudstvo derejo in ljudsko gospodarstvo vničujejo. In zakaj je Bismark to storil? Omenjeni časnik piše, da je bil državni kancelar bankirju Bleichröderju še od tistihmal, ko je bil poslanec, veliko dolžan in da je na ta način hotel poravnati svoj dolg.

• **Bavarska** rodoljubna stranka se že krepko pripravlja na prihodnje volitve ter se je po celi deželi zedinila o svojih kandidatih, ktere bo po dovršenih prvotnih volitvah razglasila.

• **Garibaldi** je izvoljen za mestnega svetovalca rimskega. Volitve se je vdeležila komaj četrtinka volilcev. Stari rovar zdaj biva

koli se je cesar, ki je vsak dan se sprchajal, pokazal se na cesti, je vse hitelo skazati mu svoje spoštovanje. Reveži in dobrotni zavodi mesta so od prvega dne čutili roko dobrotnika, ki je pričel vrsto svojih res brezštevilnih dobrot s tem, da je odločil vsak mesec po 1000 gld. za mestne uboge. Zato je bil pa tudi naglo postal splošno ljubljena in znana oseba v Pragi, vedno se je kaj novega o njem pripovedovalo.

Poleti je bival v Reichstadtu in Ploškovic. Vsak dan — izvzemši zadnja leta — ga je bilo videti z najvišim dvornim nadzornikom po mestnih cestah, vsakemu, ki ga je pozdravil, naj je bil kdorkoli, se je za pozdrav priljudno zahvalil. Vsak otrok je poznal njegov prej čisto obriti, zadnja leta pa z lepo, častito brado obraščeni obraz.

Zdaj so se prijazne oči za zmiraj zaprle, ljubljene cesar bo počival na Dunaji v kapucinski rakvi, Hradčin pa bo zopet zapuščen, prazen in pust.

v mestu Frascati, kar meščane močno jezi. Kajti druga leta prišlo je tje mnogo bogatinov iz Rima in tujih krajev ter so čez poletje ostali v prijetnem mestecu, zdaj pa se zaradi Garibaldija tega kraja ogibajo, kakor da bi kuga tam razsajala.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane. 4. julija. Sodnijske preiskave zaradi dogodbe pri zadnjih volitvah za kranjsko kupčijsko in obrtnijsko zbornico so tedaj pri kraju, okrajne sodnije so dobile ukaz, ustaviti jih. Tako bo zopet vse na tihem potlačeno, občinstvo ne bode zvedelo ničesar, in tisti volilci, kateri so se pritožili, da se jim je krivica godila, ne bodo vedeli, kako in kaj, ali je bila njihova pritožba opravičena ali ne, in če je bila opravičena, bodo li tisti, zoper ktere so se pritožili, po postavi kaznovani ali pa ne.

Kak vtis mora tak ukaz do okrajnih sodnij med ljudstvom narediti, tega si tu tudi ob kratkem ali površno povedati ne upamo, ker, kakor je po več konfiskacijah slovenskih listov jasno, vlada naša teh reči pretresati ne pusti. Le to naj bo tu izrečeno: Po vsem, kar se je godilo, pisalo in govorilo, zlasti pa po onem vladnem odgovoru, da sedanja tako čudno sestavljena „kranjska kupčijska zbornica“ ne bo razpuščena, naj bo vspeh sodnijskih preiskav kakoršen koli, — je bilo že lahko naprej uginiti, kako se bodo te „preiskave“ končale; kajti po onem izreku so postale popolnem nepotrebne. Čemu prazno delo? Čemu kupičiti sodnijske akte in spise, če bi se potem ne vedelo kaj početi z njimi? Čemu izpraševati in nadlegovati ljudi, če je eno in isto, ali so ravnali pravilno ali ne, ko so „nabirali“ glasove za tisto zbornico, ktera ostane pravilno voljena in veljavna na vsak način? Sodnije imajo dosti drugega opraviti, čemu bi tedaj vkvarjale se z rečmi, ki so po vsem tem prazna slama? Naravno je toraj, da se vsa ta sitna reč potlači in tako pozabljivosti izroči. Saj tako ne bi bil nihče drug prašal, kaj in kako je s preiskavami, ko Slovenci. Ti pa naj prašajo, če se jim ljubi in se s tem zabavajo, saj jim ni nihče odgovora dolžan.

Z Gorenjskega. 3. junija. Večkrat sem že zavračal nemčursko „Schulzeitung“ ter dokazoval ji, da se laže in obrekuje, in da edini njen namen je nemčurija pa brezverstvo in strupeno napadanje duhovstva. Ne smem pa prezirati laži in obrekovanja v št. 10. majnika, kakoršno se sliši le po knajpah pijancev, ne pa, da bi se bralo v listu tistih učiteljev, ki se štejejo med olikance in gledajo od stolice nemčurske na tovariše slovanskega značaja, kakor na sužnje. Da pa še le danes na to odgororim, je vzrok ta, ker je Kranjska dobila novega škofa. Nemčurica se namreč veseli, da škof dr. Janez Pogačar bo gotovo ostro postopal „jenen übermüthigen, dummstolzen und faulen Kaplänen gegenüber, die ihre Pflicht als Katecheten ganz und gar verabsäumen.“ Jaz ne poznam nobenega takega gospoda in upam, da milostljivi gsp. škof v tej zadevi ne bo imel kaj opraviti. Ako bi pa vendar kateri bil, ki svojo dolžnost tako zanemarja, naj ga nemčurica le imenuje, in jaz ji plačam za vsakega 10 gold. Tako „Schulztg.“ lahko hitro obogati, saj menda denarja tako še posebej potrebuje, mil. g. škof pa bo vedel, ktere ima svariti. Vstreženo bo tako vsem, in ne bo treba opominjevanja do vsega duhovstva, ktero ga po mojem prepričanju nikakor ne potrebuje. Ako pa nemčurica temu pozivu ne zadostuje,

jo mora v pete sram biti, če ima namreč še kaj sramožljivosti in poštenja.

Z Gorenjskega. 5. julija. Sicer nimam navade v dopisih zaznamovati se. Ko sem pa dregnil v nemčursko gnjezdo radolško, sem si mislil: fant! počasi, previdnost, previdnost! in v trenutku so stali † † na papirji, pričakovaje, da bo vsem dotičnim zadostilo vedeti, da je dopis pisal trikrat podkrižani. Ali temu ni bilo tako. Zdjaj še le sem zvedel, kako so me iskali, kako so nedolžne ljudi priduševali: so li pisali omenjeni dopis. Ali so nemčurji mislili dopisovavca narediti častnega meščana ali mu odsekati glavo, tega ne vem, to pa vem, da ne bi bilo toliko posvetovanja, kako in kaj, ko bi bil nemčurjem priljubljeni Bismark v Radolico prišel in obesil jim „den Hosenbandorden“, kakor zaradi dopisovavca „Slovenčevega“. Sodili so in sodijo še zdaj, toda krivično; sodijo duhovstvo, pa se smejem. K trem križem hočem danes še nekoliko pridjati in upam, da me bodo spoznali in ne več sodili nedolžnih. Sedel sem z grofom et comp. pri mizi; piva in vina je bilo dovolj, dovolj pa tudi takošnega govorjenja, da ga imam zadosti vse svoje žive dni. Zvedel sem marsikaj in mogoče mi je nemčurjem še z družimi rečmi postreči, ktere pa hočem za zdaj še za se ohraniti in jih ne objaviti, če me k temu ne prisilijo. To menda je lepo.

Zdjaj še nekaj in nemčurji sodili boste lahko, da je dopisovalec uradnik, morebiti celo prijatelj deželnega glavarja. Znano je, da Gorenjec nima nič dobrega pričakovati zaradi gozdnih obravnav v Bohinji, na Ilovci itd. Dotičnim kmetom mislijo odmeriti prav malo in večidel ondi, kjer ni skoro nič ali pa le prav malo lesa. V teh gozdih so imeli kmetje do zdaj vso pravico do lesa. Da toraj s takošnim odmerjenjem nikakor ne morejo biti zadovoljni, je vsakemu jasno. Pravda se že vleče leta in leta, pa je vedno, kakor je bila. Nekteri si bodo žepe napolnili z denarji, kajti dobra krava je, ki dobro molze, kmet pa se bo obrisal. Podala se je bila letos neka deputacija v Trst k cesarju, ko je njih Veličanstvo ondi bilo, ter je cesarju razodela svojo prošnjo in prav zadovoljna vrnila se nazaj. Obrtnijsko društvo, sedanji posestnik omenjenih gozdov, pa zna, kakor se kaže, prav dobro „šah“ igrati in skuša vspeh deputacije ovreči in Widmanna na svojo stran dobiti, ker potem društvo ne bi več s kmetom imelo toliko truda. Vabijo namreč deželnega glavarja na lov na divje peteline; če ga pa na tej stavi vjamejo, mislijo, se bo morebiti dalo tudi še kaj drugega pridobiti. Kaj so do zdaj že pridobili, mi še ni znano, kedar pa izvem o velikem lovu, bom zvesto sporočil. Slišal sem tudi, pa za trdno ne vem, da sta bila prišla nagloma dva tuja višja uradnika v Radolico, in da sta vsa dotična pisma in liste vzela seboj, in sicer kmalo po tem, ko je bila deputacija pri Njih Veličanstvu v Trstu.

Z Dunaja. 3. junija. (O škofu ljubljanskem.) Svitli cesar je za ljubljanskega škofa imenoval stolnega prošta g. dr. Pogačarja. Potrditev imenovanja je prišla ravnokar iz Rima. Konečna potrditev, to je „praeconisatio“, se navadno objavi po dovršenem kanoničnem procesu v rednem konsistoriju (in consistorio ordinario, vel scretu). Oziroma ljubljanskega škofa se bo pa stvar pospešila, in ne bo treba čakati prihodnjega konsistorija, ki bo še le meseca septembra, ampak sv. Oče bodo po urno dognanem kanoničnem procesu s pismom (per breve) potrditev izrekli. Mi-

slim, da bo s tem natančnim pojasnilom „Slovenec“ čitateljem postregel.

Z Dunaja. 4. jun. (Mrtvašnice.) Zlata Praga se je te dni spremenila v žalostno Prago tudi po zunanem licu svojem. Posnema jo Češka sploh, posebno kraji, kjer se bo Ferdinand „Dobrotljivi“ prepeljal. Tudi Dunaj se pripravlja, da se bo v žalostno, črno barvo zavil. Vsaj hoče zadnjo čast skazati onemu, kateri ga ni imel sovražnika pod milim nebom kakor trdijo tudi liberalni listi.

Danes po noči se pripelje truplo na Dunaj, kjer ga bodo na kolodvoru pričakovali dvorni g. župnik z družimi dvorniki. Po blagoslovljenju bodo truplo prepeljali v dvorno kapelo. V nočni tihoti, po razsvitljenih ulicah, med bakljami se bo žalostna vrsta pomikala proti dvorni palači, kjer bo čakala cesarska družina. Kak tužen spreved! V ponedeljek in torek dopoldne bodo vedno maše pri vseh treh altarjih dvorne kapele, kjer bo truplo stalo v sredi neštevilnih mrtvaških luč, častnih straž in pobožnih molilcev. V torek popoldne se bodo mrtvega ostanki pokopali; in sicer srce v srebrni posodi prinesejo v Avguštinsko cerkev, obisti v škofijsko sv. Štefana, truplo pa v rakev kapucinske cerkve. Tam bo nazoča cesarska rodovina z vsemi dvorniki in zastopniki zunanjih držav. Namesto očetov svojih pridejo ruski in pruski cesarjevič pa laški kraljevič. V sredo popoldne bodo mrtvaške večernice, v četrtek, petek in soboto pa slovesne črne maše, v četrtek bo maševal dunajski kardinal, naslednja dva dneva pa brž ko ne kardinala Schwarzenberg in Simor. V četrtek in petek bo pred sv. mašo tudi pridiga. Za naslednji ponedeljek je pa svitli cesar še zaukazal „ein Engelamt“, kakor tu na Avstrijskem imenujejo sv. maše brane posebno pri smrti malih otrok.

To so glavni deli mrtvašnice po ranjcem cesarju, o katerem se toliko zanimivega ter ginljivega pripoveduje in popisuje. Hvali se posebno njegova priprostost, vlnudnost in dobrotljivost. Kdo je pač toliko tisučev podaril revežem, poškodovanim, šolam in cerkvam! Ti vsi ga bodo pogrešali, on pa si je tako nabiral zaklade, katerih tatje ne morejo ukrasti, ruja ne razjesti, marveč ostanejo za večnost. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Domače novice.

V Ljubljani, 6. julija.

(Prostor za — vit. Vestenečka!) Poročali smo že, da sta okrajna glavarja gg. Schiwizhoffen in Pajk v pokoj dejana. Tedaj se je kmalo naredil prostor za Vestenečka, kateri, kakor je tudi že znano, z vso silo kviško rije in po berglji protekcije vse druge preskočiti hoče. Znamenito pri tem je le to, da vsak, kdor Slovincem nagaja in si pridobi njihovo splošno nevoljo, brž leze kviško, kakor živo srebro o veliki vročini. Kaj bi še postal tisti, ki bi, kar bi vsak nemčur rad, vse Slovence na zelju pojedel.

(Odlikovan) je bi vitez Gariboldi, znani bivši slovenski, a zdaj hudi nemčurski poslanec, s križem „za zasluge.“ Za kake zasluge? Saj ni znano, da bi se bil, kakor Vesteneck in drugi, „avscajhnal“ pri kaki volitvi — — pač! Po Šiški in Dravljah je skoro vse liste polovil. Potem gredó pa tudi beričem po Kranjskem sploh taki križci „za zasluge“, kakor ga je Gariboldi si prinemčuril in pričakal. Naj ga le ima in vedno nosi, bo vsaj kaj na njem, kar je res nekaj vredno.

(*Novoizvoljeni škof*), dr. Janez Zlatoust Pogačar so bili včeraj od papeževga nuncijske poklicani na Dunaj in so se danes z nagličem tje odpeljali, da izvrše kanonični proces. (Za umrlim cesarjem Ferdinandom) bodo v četrtek ob 10. uri v stolni cerkvi mil. škof Vidmar imeli slovesno črno sv. mašo, ktere se bodo vdeležili vsi tukajšnji uradi.

(*Včerajšnji somenji*) v Ljubljani je bil zelo mlačen. Ljudi ni bilo dosti več, ko navadne tržne dneve. Živine je bilo pač nekaj, kupca pa malo.

Razne reči.

— Umrl je č. g. Janez Vidmar, fajm. na Dobrovi 3. t. m. za mrtvoudom. Pogreba se je včeraj vdeležilo brezštevilno ljudstva pa 27 duhovnov, ki so s tem pokazali, kako zelo so ranjega čislali.

— Zakrament sv. birme bodo mil. škof Vidmar prihodnjo nedeljo delili v Kranji.

— Državno štipendijo z 250 gl. na leto za 3 letno kmetijsko šolo v Mödlingu pri Dunaju je ministerstvo kmetijstva razpisalo. Kdor hoče v to šolo priti in dobiti omenjeno štipendijo, mora imeti dovoljenje staršev ali varuhov, mora najmanj 16 let star biti ter skazati se, da ima potrebne predvednosti, ki se pridobe v srednjih šolah. Prošnje se do 15. avgusta oddajajo pri vodstvu dotične šole v Mödlingu. Šola se prične sredi meseca septembra.

— Pastoralna konferencija v Konjicah je 14. julija.

— Čudna obljuba. Trije vinski bratci so si ločivši se pri izhodu iz gostilne obljubili na pošteno besedo, da bo vsakdo prvo povelje svoje žene po poznem prihodu spolnil; kdor tega ne bo storil, plačati bo moral 5 tolarjev kazni. Že drugi dan sošli so se na določenem kraju in vsak je povedal svojo dogodbo. Prvi Mister Walker pripovedoval je, da je prišedši domu spodtaknil se nad košaro, kjer je bilo testo narejeno. Žena je zavpila: „Bill, stopi

rajše koj v testo!“ Walker Bill je stopil rekoč: „Kakor hočeš, ljuba Maggie!“ Brown je pripovedoval: „Moja žena se je bila že spravila spat; ko sem taval okoli in zadeval se ob stolove in omare, rekla je jezno: „Preobrni še stekleno omaro, pijanec!“ Preobrnil sem jo toraj, da se je vsa razbila v črepinje. Mister Wilson pa zavihal je nos rekoč: „Moja žena pa mi je dala krščanski svet: „Zlomi si vrat!“ „Tega pa že ne, ljuba Katty, tega ne storim, raji plačam stavo!“ Tu je mojih pet tolarjev in ne prašajte, kako se mi je še nadalje godilo.

Eksekutivne dražbe.

10. julija. 3. Mat. Novak-ovo iz Krtine (2103 gl.) na Brdu. — 3. Jak. Borinc-ovo iz Zgornjega kašlja (1420 gl.), — 3. Šimen in Tone Žitnik-ovo iz Gradišča (336 gl.), — 2. J. Berčan-ovo z Brezja (2222 gl.), vse v Ljubljani. — 2. Jože Bratanič-ovo iz Gorenje Lokvice (1805 gl.), — 1. Marije Jaklič-ovo iz Brezovega rebra (564 gl.), — 1. Mart. Prus-ovo iz Draščič (1475 gl.), vse v Metliki. — 2. Matija Prelesnik-ovo iz Ceste (1780 gl.), — 2. Tone Dobrave-ovo z Brega (1229 gl.), — 2. Tone Hrovat-ovo iz Hočevja (5350 gl.), vse v Laščah. — 2. Jože Zajc-ovo iz Horvača (1360 gl.), — 2. Jan. Prijatelj-ovo iz Zlatenka (1926 gl.), obe v Ribnici. — 1. Tone Kadivec-ovo iz Malega Mengša (5854 gl.), — 1. Andr. Homer-ovo z Homa (1926 gl.), — 1. M. Mušič-ovo iz Nasovč (4872 gl.), obe v Kamniku. — 2. Franc Švigelj-ovo iz Borovnice (6000 gl.) na Vrhniki.

13. julija. 3. Jože Žnidaršič-ovo iz Bitinj (1000 gl.) v Bistrici. — 2. France Puc-ovo iz Oresja (817 gl.) v Vipavi. — 2. Fr. Zalokar-ovo s Studenca (788 gl.), — 2. Bern. Jurečič-ovo iz Velicega Mraševa (494 gl.), obe v Krškem. — 1. Mart. Dolinšek-ovo s Sela (2581 gl.) v Liti. — 1. Juri Jankovič-ovo iz Lešč (316 gl.) v Metliki.

14. julija. 2. Fr. Vrbic-ovo s Stare Vrhnike (4660 gl.) na Vrhniki.

Telegrafične denarne cene 5. julija.

Papirna renta 70.30. — Srebrna renta 73.75. — 1860letno državno posojilo 112.10 — Bankine akcije 934. — Kreditna akcija 115.25 — London 111.45 — Srebro 100.30. — Ces. kr. cekini 5.23. — 20Napoleon 8.88.

Leopold Götzl,

stanujoč blizu nunske cerkve hš.-št. 25, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo raznih

podobarskih, malarskih in zlatarskih reči, na papirju, platnu ali kositarju; podobe rezljane iz lesa, ali narejene iz gipsa.

Prodaja tudi vse, kar se potrebuje za šolo in sploh pisarske reči.

Naprodaj je lep križev pot z okvirjem visok 25" in širok 20"; ravno tako tabernakelj in krsten kamen, več velikih podob Križanega za pokopališča, in več družega.

Priporočam se vsim gospodom duhovnom tudi za prenovljanje ali izdelovanje oltarjev, prižnic in križevih potov, z eno besedo, vsih cerkvenih reči, ter obetam pošteno delo in kolikor mogoče po nizki ceni.

Sprejemam tudi vsa naročila cerkvenih oblek, bander in pa cerkvenega perila ter obetam vsa naročila izvrševati po željah prečastitih naročnikov in jim z dobrim blagom postreči. (46—3)

Na prodaj je ali v najem se daje

v Gotni vasi komaj 20. min. pod Novim mestom ob karloviški cesti ležeče posestvo in sicer od sv. Mihela dalje. Prodaj se pod prav ugodnimi pogoji, polovica kupa se plača koj, a druga polovica utegne ostati proti 5% obresti vknjižena na posestvu, dokler bi se obresti plačevale. Posestvo je posebno pripravno za gostilnico ali za kako kupčijo, zlasti z deželnimi pridelki; tudi bi bilo za manjšo gosposko rodovino kakor nalašč. Hišno poslopje je zidano 1870 l., eno nadstropje visoko, obsega 7 zelo prostornih sob, kuhinjo s prihranilnim ognjiščem (Sparherd) in shrambo za jedi; vsa druga poslopja so v prav dobrem stanu.

Še več o tem se pa zvé pri lastniku posestva ali pri vredništvu „Slovenca“. (47—2)

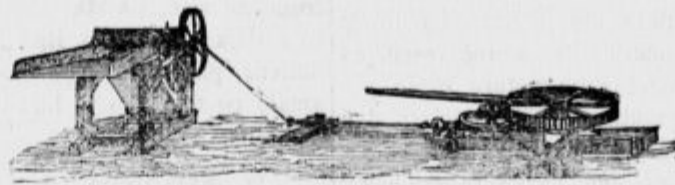
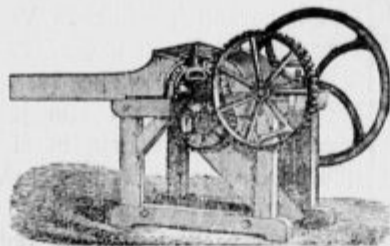
VOJSKE

sicer še ne bo tako brž, pač pa se nam že bliža čas žetve in

mlačve.

Mlatiči bodo dragi, to je gotovo, in se bodo vrh tega težko dobivali, žita pa bo, kakor kaže, mnogo, in ker samo ne omlati, treba priskrbeti si že za časa drugih pripomočkov. Taki pripomočki so

ročne mlatilnice na cveke,



pri katerih ima troje, k večemu čvetero ljudi, možkih ali žensk, opraviti, in katerih vsaka na dan 30 do 40 mernikov žita, namlati. Pri tem je zrnje že očiščeno plev, klasje do zadnjega zrnja omlačeno.

Teh mlatilnic je bilo lansko leto mnogo prodanih in kupci jih na vso moč hvalijo. Goniti in rabiti jih je prav lahko. Lansko leto so se prodajale po 132 gl. 50 kr., letos pa je cena znižana na 115 gl. v Ljubljani.

Zato mislimo, da ne bo noben količkaj veči posestnik zamudil napraviti si tako koristno mlatilnico; če pa je eden sam ne zmore, naj si jo napravijo po dva, trije, štirje, tudi cele vasi ali občine skup. Da se že v enem letu splača, to je iz vsega gotovo vsakemu jasno. Dajó se tudi za plačo v obrokih.

Vsi drugi poljski in kmetijski stroji se lahko dobé, ako se naroče.

Zaloga ročnih mlatilnic v Ljubljani je pri

Jož. Debevca,

v Gradišči ob tržaški cesti hš.-št. 57.

(45—3)